

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdájá
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Politikai desperálók.

Igy nevezte Tisza azokat az ellenzékeneket, akik lemondtak minden reményről, hogy a magyarság, és illetve a magyar államiság a hadseregben valaha is kidomborul. Holott ezeknek a férfiaknak nem annyira kétségbeesése látszik, mert az elernyedésben, lehangoltságban és magát az árnyak való átengedésben szokott nyilvánulni. Csak-hogy Tisza a türelem erényét követi és taktikájának szája ize szerint minősíti az ellenzék eljárását. Pedig Petőfi megmondotta, hogy hogy a türelem kiknek az erénye.

A rendes letolyása az akarat tevékenységének, hogy előbb türi az ember a „hivatalnokok paczkázásait“, azután dühödik föl. Tisza előbb fenyegette őket, fékezetlen haraggal és most tér meg a türelem vallásához. Az kétségtelen, amit Tisza beszédében is konstatál, hogy a magyar közvélemény megelégette azt a végletekig menő harcot, melyet az ellenzék folytatott. Amint azonban rossz néven vesszük az ellenzékétől, hogy nem hagyta abba a küzdelmet, amint meddőségéről meggyőződött: akép rossz néven vesszük, hogy Tisza nem lépett fel oly erélylyel, amint vártuk.

Eleinte szóval csak győzte az erélyt, most aztán szóval sem győzi. Eötvös Károly szemére hányja, hogy oly hangot honosít meg az ellenzékre használt jelzők alkalmazásával, amely nem jó példa. Mi meg úgy találjuk, hogy igenis bárányszeliden szól. „Én azt gondolom“, „ugy vélem“ stb. Hivatkozik a haza üdvére. És az ellenzék mivel riposztos? Kecsméthy Ferencz közbekiált: Mondjon le! — Igen, ebben merül ki az ellenzék összes politikai bölcsességének egész szótára. Allan-

dóan személyek elleni küzdelém. Aki a miniszterelnök, azt üldözni kell, akár Bánffy, akár Széll, akár Khuen, akár Tisza

Ki tárgyalja itt még komolyan a vivmányokat? A virtus a fő. Üléseket kibeszélni, a miniszterelnököt leszólni, a osztrák generálisok a káromkodásban gazdag magyar frazeológiát applikálni: ebben merül ki a szent tűz.

Szent igaz, hogy az osztrák német cenzuralizmus elleni küzdelém jogosult és annak kiirtására minden eszköz jogosult. Azonban a lengyelzoltánok is beláthatják, hogy küzdelmük ebben az esetben nemcsak eredménytelen a mi javunkra, de sőt eredményes elleneségeink javára. Mert német alapossgal kompromittálja politikai hitelünket. A vivmányok kezdetnehézségein már a mult év tavaszán átestünk, mert a létszámfölemelést a magyar parlament együttes föllépésére elejtette a hadügyi kormány, a véderővita óta az egyetlen koncesszió volt. Ehhez járult az ismert katonai vivmányok akceptálása odafönt, sőt azok preczirozását is elfogadta a király a kilenczes-bizottság szervezése szerint Chlopy daczára is.

Eötvös Károly azt mondja: Vivmányról ne is beszéljünk, mert az csak nem vivmány, ha az osztrák nem ver bennünket mindennap arczul. Bizony ez is vivmány, ha eddig mindennap arczul ütött. Szóval katonai vivmányok vannak. Dicséretes, hogy a vad ellenzék azt szeretné, hogy nagyobb számmal volnának. Ezt mi is szeretnénk. De kivivásukhoz egyelőre semmi remény és a hasztalan erőpazarlást, amelyet nemcsak a maga erejével visz végbe az ellenzék, hanem a nagy többségével is, többé szó nélkül elnézni nem lehet.

Nemcsak a szabadelvűpárt, hanem az ellenzék is erélyes represszáliák kijelentését várta a tegnapi napon Tisza beszédétől. Csalódtak. Tisza, akit ők szerettek III. Richardnak festeni, beállott Hamletnek. Ujra hangsúlyozta, hogy már a miniszterelnöki mandátummal egyidejüleg minden eszközre felhatalmazást kapott, hogy letörje a basáskodó ellenzék szarvát. Hát akkor miért nem teszi? Az egész ország rokonszenve kísérené, ha sommásan letárgyalván az ellenzékét, akár a Ház föloszlatása árán, gőzerővel nekilátna a megszületésük előtt a feledés kriptájában pihenő sok sürgős törvény megalkotásának. De ő beállott Hamletnek.

Az ultima ráció. Tisza tegnapi beszédében komolyan lelkére kötötte az ellenzék maroknyi obstruáló csapatának, hogy hagyjon föl a parlamenti munka mesterséges akadályozásával. Hozzá tette, hogy ez az ő utolsó intelmé. Ha ez eredménytelen marad, ugy az ultima rációhoz folyamodik.

Ma kipattant, minő tervét jelölte meg ultima rációként. A házszabályok olyan revizióját tervezi, hogy névszerinti szavazás csak törvényjavaslatokra legyen elrendelhető. Ez az ellenzék egyik leggyakrabban forgatott fegyverét csavarja ki annak kezéből. Hisz voltak ülések amelyek merő névszerinti szavazásból állottak.

Tervezi még Tisza, hogy az ülések időtartamának és a napirend megállapításának kérdése esetről-esetre bíraltassék el. Ez az indítvány sokkal diplomatikusabb és czélszerűbb, mint Tisza előbbi ily irányu indítványa. Egyrészt sokkal kulánsabb az ellenzék iránt, másrészt nem köti meg vele a maga kezét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. január 29.

Perczel Dezső elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Lovászy Márton sürgős interpellációt terjeszt be. Javasolja, hogy erre délután két órakor tér-

jenek át, miután három óraker lesz Pichler Győző temetése.

Sághy Gyula: Napirend előtt kér szót, hogy Smialovszky indítványát szóvá tegye. Teljesen érthetetlen és méltatlan a szabad-elpárt álláspontja, hogy ezt az indítványt, amely pártközi konferencia megtartását ajánlja, tárgyalásra sem engedi tüzetni. A miniszterelnök pedig, igen különös előkelőséggel, tudomást sem vett az indítványról. Ha komoly volt tegnapi beszéde, úgy meg kell ragadni a kibontakozás lehetőségét. Tisza István erőszakról beszélt. (Nagy zaj a jobboldalon.) Más nem lehet kimagyarázni az ultima rációból. Nem hiheti, hogy Tisza a koronától megkapta erre a korona beleegyezését. Ujból kéri, hogy Smialovszky indítványát holnapra, vagy holnaputánra tűzzék ki s kéri Tiszát, nyilatkozzék ebben a tekintetben. Nagyon helyes lenne, ha a kibontakozás szálait már a delegációk előtt megragadnák, mert minél előbb végeznek, annál előbb ujonczozhatnak is.

Tisza István: Semmi kifogása az ellen, hogy Smialovszky indítványának indoklását holnapra tűzzék ki, mert neki is, az országnak is most már szinte mindegy, mivel töltik az időt. Sághy egy megjegyzésére kijelenti, hogy ő sohasem akart békét kötni, hanem mindig ment a maga útján. Nem erőszakról, hanem az alkotmányos fegyverek igénybevételéről beszélt. Természetesen a koronát informálta erről, de minden cselekedeteért vállalja a felelősséget. (Helyeslés a jobboldalon.)

Madarász József: Kifogásolja, hogy a miniszterelnök folyton a »koronáról« beszélt. Ez nem helyes. Beszéljen csak a »király«-ról, mert a korona is más, a király is más. (Helyeslés a baloldalon.)

Szederkényi Nándor: A miniszterelnök azt mondta, hogy az ő pártja nem hajlott arra az ajánlatra, hogy a kibontakozást közös megbeszélés útján elősegítsék. Minden kibontakozást szívesen látnak, de ennek természetesen az ő küzdelmük célját közelebb kell vinnie a megoldáshoz. A miniszterelnök tegnap az ő hazafiasságára appellált. Ő ezzel szemben a kormánypárt hazafiasságára appellál. Kéri szüntessék meg a háromszáz éves küzdelmet, a mely a magyar nyelv jogáért folyik.

Az ujonczjavaslat.

Gróf Batthyány Tivadar: Mióta tagja a képviselőháznak, azt látja, hogy folytonos a harc a magyar pártok között. Nézete szerint ez káros az országra s veszélyezteti, mindig katasztrófával fenyegeti az érlekeinket. A pártok harca most jobban ki van élesedve, mint valaha. A kormány sajtója útján hirdeti, hogy a delegációk után nagy bajok történnek. Az obstruálók állják a küzdelmet s ez katasztrófával járhat. Teljesen mindegy, ki ül a miniszterelnöki székben. Kifejti álláspontját s megjelöli az utakat, melyeken ki lehet jutni a veszedelmes helyzetből. (Helyeslés a balközépen.)

Visszapillantást vet azokra az utakra, melyek a mai válságot előidézték. Széll Kálmán benyújtotta a létszámemelésre vonatkozó javaslatot. Emiatt indult meg a harc. A nemzeti nyelvért később fejlődött ki a küzdelem, hogy a több ujonczért ellenértéket kapjon a nemzet. És meg van győződve arról, hogy ha a nemzeti követeléseknek legalább részben

eleget tett volna a kormány, az egész Haz pártkülönbség nélkül megszavazza létszámemelést. (Ugy van! a baloldalon.) És itt a kormányoknál az előrelátás hiánya idézte elő a végzetes helyzetet. Apránként adogatták be az engedményeket, pedig ha egyszerre adják, nem fejlődtek volna idáig a viszonyok.

Mukies Simon beszéde.

Beszéde elején foglalkozik Smialovszky határozati javaslatával. Kijelenti, hogy elfogadná a javaslatot és megszavazza azt, de megkívánja, hogy az egyezkedés nyíltan a parlamenti többség megállapodása útján jöjjön létre, ne pedig úgy, ahogyan Tisza és Kossuth egymással megegyeztek. Ez az egyezés feltételezi az önálló magyar nemzeti hadsereget, mert önálló nemzetet csak önálló hadsereggel lehet elgondolni. Hiszen maga a többség is kívánja a magyar hadsereget, de csak úgy, hogy Bécsben meg ne tudják, hogy ezt kívánják. Ilyen irányban terjeszt elő határozati javaslatot.

Ezután még Lovász Márton interpellációjára és Nyíry Sándor honvédelmi miniszter válaszára került a sor s azután az ülés fél 4 óraker véget ért.

HIREK.

— **Czimadományozás.** Ő Felsége olcsvári Olesváry Ödön nyugállományu honvédelezredesnek, volt szabadkai honvéd kiegészítő parancsnoknak, kegyelemből és kivételesen a czimzetes ezredesi jelleget díjmentesen adományozta.

— **Uj csendőrkerületi parancsnok.** Kerekretri Babocsay Károly ezredes a kolozsvári I. számú csendőrkerület parancsnoka és altorjai Altorjay Imre ezredes, a szegedi II. számú csendőrkerület parancsnoka hason minőségben kölcsönösen áthelyeztettek, egyuttal utóbb nevezettnek a legfelső megelégedés kifejezése is tudtul adatott.

— **Bács-Madaras plébánosa.** Már hetekkel ezelőtt jeleztük, hogy az érsek Novák Ferencz báth monostori plébánost fogja Madaras plébánossává kinevezni. Ez a kinevezés a napokban meg is történt.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi miniszter rendeletéből Pupinszky Tivadar m. kir. szabadkai 4. honvédhuzár ezredbeli tartalékos állatorvos saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsájtott.

— **Az igazoló választmány ülése.** Az igazoló választmány ma délután 4 óraker id. Frankl István elnökle alatt ülést tartott. Az ülés tárgya a Homonnay Nándor VIII. körü törvényhatósági bizottsági tag választása elleni felszólamlás volt. A választmány Homonnay megválasztását igazolta.

— **Károly napján.** Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk az idei Károly napról és ezuttal itt soroljuk fel azokat akik polgármesterünknel dr. Biró Károlynál tisztelegtek. Megjelentek: Schmausz Endre főispán, Ifj. bajsai Vojnich Máté h. polgármester, Lyubibratich Kelemen, Hegedüs János, dr. Bölts József tanácsnokok, dr. Joó Aurél főjegyző, dr. Dembitz Lajos tiszti főügyész, Alapfy István és Krizse József jegyzők, Ifj. Frankl István főmérnök, dr. Kertész Sándor főorvos, Wenczel Lajos főszámvevő, Szalay Mátyás főkapitány és a teljes városi tisztikar, azonkívül a gazdakör tagjai Regényi Lajos elnök vezetése mellett, mind a három román.

kath. plébánia papi testülete Mamusich Félix kanonok, Mokossay Mátyás esperes és Jessenovits Miklós plébános vezetése alatt, a szt. Ferencz rendi zárda lelkészei, a főgymnasium tanári kara teljes számban Kosztolányi Árpád igazgató vezetése mellett, a polgári fiu iskola teljes tanári kara Abrasits Antal igazgató vezetésével, a népiskolai tanító testület Meznerits Ferencz felügyelő igazgatóval az élén, a szerb hitközség előjárósága dr. Manojlovits Vlászlavval, az izraelita hitközség dr. Singer Bernáttal az élén, az izr. szt. egylet, a városi és az önkéntes tűzoltó és mentő egylet Scossa és Wenczel vezetésével, a szerb papság Dimitrievits Szvetozár vezetése alatt, a zenede képviselőiben Gaál Ferencz igazgató, ezekzn kívül még sok egyesület és Vojnits Sándor orsz. gyűlési képviselő, Varga Ágoston, Varga Károly, Birkáss József, Joó Ferencz, dr. Milkó Izidor, dr. Rádits Péter, dr. Békeffy Gyula, dr. Csillag Károly, Magyar György, Medgyanszky Sebő, Raichl Ferencz, dr. Purghly Sándor, Helbling Ferencz, dr. Reisner Lajos, Gyelmis Gerő, Mucsy György, Vojnich Béla, dr. Antunovits József, dr. Sántha György, Sztantics József és még sok más törvényhatósági bizottsági tag, Kallivoda Andor főerdész stb. Még az esteli órákban is együtt volt a nagyszámu vidám társaság. Az ünnepségnek egy meghatározó jelenete is volt, amikor a polgármester édes atyjáról Biró Antal nyug. törvényszéki elnökről emlékezett meg fia. Az öreg ur aki valamikor Szabadka városának társadalmi életében előkelő szerepet játszott most nagybetegen fekszik otthonában. Fia dr. Biró Károly névnapja alkalmából emlékeztek meg róla, akinek javulásáért és felgyógyulásáért kegyeletteljes szavak hangzottak el. Ugy értesülünk, hogy az orvosok véleménye szerint az öreg ur egészségi állapota bár erősen megtámadva de mégis javulóban van.

— **A Bácsme gy ei Kör rendkívüli közgyűlése.** A Bácsme gy ei Kör f. hó 24-én rendkívüli közgyűlést tartott hivatalos helyiségében. Piukovich Elemér indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy Gromon Dezső államtitkárt legutóbbi párbajának szerencsés kimenetele alkalmából táviratilag üdvözli. Nagy örömet keltett az a bejelentés, hogy a zombori juristák az idén rendezendő bál jövedelmét a Bácsme gy ei Körnek juttatják. — Ezután egy bajai egyetemi hallgatónak 30 korona tansegély utalványoztatott. — A titkár jelentése szerint a kör alaptőkéje 1700 kor., a cheque-számlája pedig 667 kor. 30 fill. — A főtitkár jelenti továbbá, hogy O-Szivác, Glozsán, Bács-Keresztur és Bács-Almás községek a 100—100 koronányi alapítottsági összeget egyszerre küldték be. A belépett községeknek alapítói oklevél fog küldetni. — Uj tagokká Makkay István, a Leszámitoló és Pénzváltóbank tisztviselője, Inhoff József (Katymár) tanító és ifj. Jelics Mihály (Szántova) fölvetettek.

— **Gépbiztosító szövetkezet.** A bácsme gy ei gazdaközönség körében mozgalom indult meg a gazdasági gépek biztosításának olcsóbbá tétele végett. A biztosító intézetek ugyanis aránytalanul nagy hasznot huznak a gépbiztosítások révén, mert évente alig egykét gép esik a tűz martalékául. A bajmoki gazdakörében indult meg a mozgalom, amely azonban az egész megye területére van contemplálva, hogy alakítsanak a kereskedelmi törvény szerint kölcsönösen biztosító

szövetkezetet. Ha valamelyik géptulajdonosnak a gépe leég, esetről-esetre adják össze a szövetkezet tagjai — akik biztosítók és biztosítottak volnának egyszerre — a kárösszeget. E szövetkezeti mozgalom szervezői Pfeifer János és dr. Veréb Gusztáv.

— **Szegedi kertészek virágkiállítása Szabadkán.** A műkertészek és kertgazdák országos egyesülete a virágkiállítást Szabadkán óhajtja rendezni. Az egyesület a múlt évben már rendezett virágkiállítást Szegeden és pedig igen szép erkölcsi és anyagi eredménnyel. A kiállítás sikerén fölbuzdulva, az egyesület most állandósítani akarja a kiállítások rendezését és ez évben Szabadkán óhajt még a szegedinél is nagyobb szerű virágkiállítást rendezni. A kiállítás rendezésének ügyét a február hó 2-án Szegeden tartandó közgyűlésen fogják megvitatni.

— **A villanyvilágítási társaság figyelmébe.** Szinte elkerülhetetlen hogy a villanyvilágításnál hirtelen beállott zavarok elő ne fordulhassanak. Vagy a vezetékben vagy az órában vagy esetleg egy véletlenül beállott esetről fogva egyszerre csak elalszik a villany és azután lelkendezve kapkodni kell a telefon után (ahol van telefon) hogy az ember segítségért szólhasson a telephez. A telepnél jelzik is hogy igen már elküldtük a szerelőt. De hát ez nem megy olyan hamar, mert bizony kevés a szerelő és aki van is, biz az nagyon kis szám egy ilyen nagy város területének arányához. De el is van foglalva a pár szerelő és véletlenül olyan távol vannak, hogy az ember a „sötétben“ nem igen győzi bevárni. Hát bizony nem mutat valami előzékenységre a társulat részéről, hogy órákig a sötétben varratja az embereket. Kellene tehát hogy legalább is, bent a városban lenne néhány állomás ahová az ember fordulhatna, mert biz mig onnan a világ végéről bejő a segítség addig már elátkozta az ember az egész villamos berendezést és visszaimádkozzuk a régi jó bűdös de megbízható petróleumot, amely kunyorálás nélkül is világít. Igaz, hogy ez a petróleum robbanásnak van kitéve de itt a villanynál meg a közönség pukkadhat széjjel.

— **A düsseldorfi kertészeti kiállításra** mint már említettük nagyban készülődnek a Bácskában. Molnár István kir. tanácsos, a földmívelési miniszterium gyümölcsészeti osztályának vezetője, hivatalos hatáskörében minden lehető elkövet, hogy a bácsmegyei termelőknek a kiállításon való részvételét megkönnyítse. Tallián miniszter ugyanis az ő javaslata alapján elhatározta, hogy a kiállításra kerülő terményeket díjmentesen szállíttatja és az ahhoz szükséges csomagolási eszközeiket ingyenesen bocsátja az érdekeltek rendelkezésére. Molnár István egyébként f. hó 15-én Ujvidékre utazik, hogy az érdekeltekkel közvetlenül érintkezzék.

— **Halálozás.** Härtl Vilmosné szül. Szaghmeiszter Erzsébet hosszas szenvedés után tegnap délelőtt elhunyt. Temetése szombaton délután lesz a VI. kör Kovács-utcai gyászházból.

— **A gazdasági munkás- és cselédpénztárról.** Ó-Kanizsa községben 1903 évben a gazdasági munkás és cselédségély pénztárnak 355 rendes, 782 rendkívüli és 324 gazdasági cseléd s így összesen 1461 tagja volt, kik közül 84 részesítettettt összesen 2679 kor. 34 fillér napi és orvosi segélyben.

— **Üzleti segéd ajánlkozik.** Egy kereskedő segéd a következő ajánlatot küldte be egy helybeli kereskedőnek:

N St Miklos 25 Ja 1904

Tek. Sugár Mano Szabadka

Tudomásomra jutót hogy Vegyes Fölszelt Üzletében nagyra becsült házában egy Segéti állás üresedésben van melynek betöltésére ajánlatot beterjeszteni bátorodom magam és Engem Melegen ajánlva.

A Fűszer feslek vazs és Gyarmat kereskedést Tek Mausz János urnal N St Miklos 3 éven át tanulmányolam távollab Tek Lányi József urnál 14 ho és Böhrich Anton urnál 3 ho mint Segéd voltam alkalmazva mosás nélkül jelenlegi állásomból csakis szaképzettségem és Műveltség Sulyosbitása és terjesztése véget lepiek ki

Beszélek Ma Né Ro Sz Beszelek Kitűnően 20 éves vagyok nagynéninél letem Nyelvben kiművelve, N St Miklos szülesi romai kath vallásu

Igen örülnék ha nagyra becsült házában a kért állást elyerhetném Igérem hogy szorgalmas ügy Bejáró cselédeknel Erényes szolid maga viselettem által helyes megelegedést minden tekintetben kiérdemelni és szabad időmön át mákdarálás és dio Hámozással vagyónát Emelni fogom.

Kivalotiszteletel

D. B.

— **Meghalt a jég alatt.** Óbecsei tudósítónk írta: A szomszédos Bács-Szt.-Tamáson a csatorna vizébe három szerb fiu szakadt be. A gyermekek a nádas part mentén száresát üttek, ami közben a jég leszakadt és három fiu beleesett a mély vízbe. A segélykiáltásra emberek jöttek oda és kettőt kiementettek, de Láczt, Szubosics imónak fiát csak holtan emelték ki a jeges vízből.

Elfogott pénzhamisítók.

Bácskában egy vakmerő banda garázdálkodik azzal, hogy sorra csapja be a hiszékeny, hirtelen gazdagodni vágyó parasztokat holmiféle pénzgyártó-prések eladásával, amelyek csak arra jók, hogy a becsapott embert drága pénzen vett gépjével együtt a bíróság börtönébe juttassák.

Igy a közel napokban leplezték le egy pénzhamisító bandát Titelen, azután hamarosan rá Mélykuton, most meg az ó-becsei csendőrség Bács-Petrovoszellón jött nyomára pénzhamisítóknak. Éppen akkor léptek be Pintér Mihályékhoz a csendőrök, mikor azok a sötét, félreeső kamrában bűnös munkájukat végezték, próbálták préselni a hamis ötkoronásokat.

A prést Pintér jó drágán vette. A becsapott ember egy láncz kitűnő bácskai földjét adta el 1500 koronáért és ebből a pénzgyártó gépért 1250 koronát fizetett ki egy előtte teljesen ismeretlen, szakálas embernek, aki be is tanította a hamis pénzgyártásába. A hirtelen gazdagodni vágyás az együgyű embert elvakította és hogy mielőbb kiprélhesse az ördögös masinából az érte adott pompás fekete lánczföldet, sógorát, Szókó Mihály t.-becsei lakost beavatta a titkába és beszerezve mintegy három kilónyi anyagot, a gyártáshoz fogtak.

Ezen munkájuk közben lepték meg őket a csendőrök, akik magukhoz vévén a prést, a hozzávaló anyagot, a gyártókkal együtt beszolgáltatták a járásbírósnak.

A bíró előtt Pintér sirva panasolta, hogy most már mi lesz az ő láncz földjének áraval. Átkozta azt az idegent, aki mézédés szókkal úgy behálózta azzal a gépvétellel. Az elesipett pénzhamisítónak öt gyermeke veszi el egy időre a kenyérkereső apát, aki illetéknépen magát és gyermekeit megfosztotta egy láncz jól termő földtől is.

Most azután a csendőrség és a bíróság a szakálas urat keresi.

SZINÉSZET.

Heti műsor.

Szombaton d. u.: A fővárosi »Uránia«-színház előadása. Este: Ugyanaz.

Vasárnap d. u.: Bob hercege. Este: Menyecskék. (Ujdonság.)

Hétfőn d. u.: A fővárosi »Uránia«-színház előadása. Este: Ugyanaz.

Kedden: Menyecskék.

Szerdán: Flirt nagysám.

Flirt nagysám. Dr. Kertész Ignác nem panaszkodhatik többé, hogy a Vigszínház egyetlen műsordarabja se kerül nálunk színre. Tegnap előadták a Flirt nagysámot. Biztosra vettem, hogy a darab czime és eredete zsuffolásig megtölti a színházat. És mint Pesti Ihasz Lajos mondta, gazdagabb lettem egy csalódással. Ő meg szegényebb lett az én gazdagodásom révén egy telt ház jövedelmével. Frizzo öt este, az Udvari kaland három este kimerítették a színházlátogató közönség erszényét és idegeit.

A vigjátékczimés színmű semmiképp sem váltotta be a hozzáfűzött várakozásokat. Hittük, hogy a híres Flirt Nagysám. És rövidesen kiűit, hogy maga az erény. Hittük, hogy a vidám Gavault és a mély gondolatjárásu Berr de Turique (a kit a színlap kedves naivsággal Beer-nek jelöl úgy hogy az ember a Pester Llyod zenefrefensére vagy a tavaly elhalt Max Beer bécsi zeneszerzőre gondol) a humornak és a nagy társadalmi problémák exegezésének valami felsőbbrendű mixtum kompozitumát adják. Kaptunk ellenben sivárságot, vásári munkát. Avagy van-e egyetlen gonddal és szellemmel megrajzolt alakja ennek a darabnak? Van-e benne Dumas-os párbeszéd? Az a vékonyka meséje, hogy Olasz Klárit megszereti és feleségül veszi Fehér Gyula pedig Olasz Klári barátságából magára vállalja a Szabados Gizit kompromittáló leveleket és ezért a pletyka bő özöne indult meg Olasz ellen. Nehéz dolog ezt az esetet három felvonáson át húzni és bizony sok oktalanság történik e huzás miatt. Már maga az sincs megokolva, miért áldozza föl magát Olasz Szabadosért? Pedig ezen fordul meg minden. Hogy jó barátnöje, nem elég ok ilyen áldozatra. Hogy Fehér Gyula érzi Olasz Klári ártatlanságát, önkényes indokolás.

A szereplők érezték is, hogy lábuk alatt inog a talaj, a darab, mindvégig nem érezték magukat otthonosan. Elrajzolt alak az, amelyet Csiszér Kálmán reprezentált s amelyet ő még jobban elrajzolt. Tülbuzgóságában agyonnyomja a szerepét és elnyomja a partnerei játékát. Pedig némi mérséklettel a léha és ostoba párisi ficsur modellje volt volna. Fehér Gyula az ily szerepekhez kissé nehézkes. A sűrű sajtóhibázás beszédét még döcögösebbé darabosabbá teszik. Szép színpadi alakja, mozdulatai és taglejtése bizonytalansága miatt nem jut kellően érvényre. Aztán

folyton, még szerelmi vallomása közben is zsebében tartja a kezét. Baróthy Marszeijt (a város nevét) ejti Marcell helyett. Berényi a flört helyett flirtet mond. Szilágyi Ivor öltözéke gyakran nem disztigvált, pedig menyire törekszik rá! Több Shakspeare-tanulmány és inkább kevesebb ruha kívánatos. Koncz Mihály egyetlen jelenete elismerésméltó.

Olasz Klári és Szabados Gizi szépen értelmesen beszéltek és ami a szerepben megjátszható volt, izléssel játszották meg. Különösen Olasz Klári sok végszavas szerepét ambícióra valló szorgalommal tanulta. És ami ennél több, megmutatta tegnap hogy nemcsak mint drámai hősnő, hanem a társalgási szakban is elsőrangú tud produkálni. Kisebb szerepe volt Csizsér Sárának, Simon Máriaéknak, Hegyesinek, Ujvárynak és Berényinek. Nagyon sajnálatos és szinte kínos ennek a törekvő fiatal színésznek nagyfokú rövidlátása. A rendezés Némethet dicséri. **s. b.**

Az Uránia Szabadkán.

A budapesti Uránia ma este Németh Péter hírlapíró kollegánk sikeres darabját: »A Quarneró vizein«-t fogja bemutatni. A Quarnero volt az Urániában a múlt színi szezon legvonzóbb ujdonsága és a premiéren József Ágost főherceg is megjelent és személyesen gratulált a szerzőnek. »A Quarnero Vizein« szabadkai premiérje iránt a közönség érdeklődéssel tekint, mert a darabot maga a szerző fogja felolvasni. Az első felvonásban a karszton keresztül leérünk bűbajos tengerpartunkra, majd a mély lungó mellett tanulszunk az »Ika« hajó elcsúszásáról. A második felvonásban megismerjük a buvárt, amint a tengerfenék titokzatos világában a hajóroncsok között dolgozik. A második felvonásban megismerjük a halászéletet, majd a portoréi és czirkveniczai fürdőzők mulatozásában gyönyörködünk. A harmadik felvonás a pálmák és babérfák honába vezet. Megismerjük Abbáziát, Lovránát; oly élethű minden, mintha csak ott járnánk-kelnénk a bűbajos Quarneró partjain. A szerző a humorról is gondoskodott s az abbáziái fürdőéletet mutató mozgókép frenetikus tapsviharra készíti a közönséget. A darab a tengeri naplomenete gyönyörű színes mozgóképével végződik.

TÖRVÉNYKEZÉS

Megölték a nevenapján.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A bajai határban, a Rémmel közeli Vidá pusztán Kollár Mihály odaváló paraszt legény október 4-én névnapját ünnepelte a korcsmában. Este felé már hangos jókedve kerekedett és társai biztatására felugrott az asztal tetejére a hol táncolni kezdett. Néhányan a korcsmai vendégek közül tiltakozni kezdtek ez ellen, hogy Kollár dominálja a teret, majd odamentek az asztalhoz és azt felborították, mire Kollár a földre esett és a helyiséget el akarta hagyni. A beavatkozók azonban az ajtónál utját állták és egyikük Lukács Pál követelte, hogy 20 liter bort fizessen, különben ki nem megy az ajtón, de Kollár ellökte magától. Erre berohant az ajtón Somogyi Márton és botjával hatszor egymásután rávágott Kollárra s aztán vala-

mennyien az udvarra mentek ki, ahol Lukács Pál a már különben is halálra vert Kollárt bicskájával megszúrta, úgy hogy ez másfél órai kínlás után a helyszínen kiszenvedett.

Lukács Pál és Somogyi Márton ma feleltek virtuskodásuk következményeiért a szabadkai esküdtbíró előtt, a mely Szerdahelyi Sándor elnökle alatt tárgyalta a bűnügyet. A vádhatóságot Eperjessy Béla kir. ügyész képviselte, Lukácsot Farkas Zsigmond szabadkai, Somogyit dr. Fischer Zsigmond bajai ügyvéd védte.

Esküdtökül kisorsoltak: Matkovics Károly, Bartek Károly, Purgly Sandor, Rádics János, Gabrics Mihály, Révfy Zoltán, dr. Vécsey Samu, Tipka Antal, Pausics János, Rómics József, Sztojkovics Dusan, pótagok: Bittermann József és Bigó Bige György.

Vádlottak kihallgatásuk alkalmával nagyfokú ittasságukkal védekeztek. A kihallgatott tanuk mindkét vádlottra terhelően vallottak Lukácsról azt állították, hogy a verekedés színhelyén azzal dicsekedett, hogy ő szabadkai legény, majd megmutatja, hogy mit tud. Az orvosi vélemény úgy a botütéseket, mint pedig a szurást feltétlenül halálosnak nyilvánította.

Az esküdtök verdiktjükben Lukács Pált erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértés, Somogyi Mártont pedig halált okozó testi sértés büntetésében mondták ki bűnösnek, minél fogva a kir. törvényszék előbbit három évi börtön, utóbbit három évi és hat hónapi fegyház büntetésre ítélte.

LEGUJABB.

Politikai affaire.

Zboray Miklós és Polónyi Géza országgyűlési képviselők lovasias ügye ma békés uton intéztetett el.

Ferdinánd Károly áthelyezése.

A király, mint a legfőbb hadur, elrendelte, hogy Ferdinánd Károly főherceg gyalogdandárparancsnok a prágai garnizonjából egyik távolesó galicziai garnizonba helyeztessék át. Ez az áthelyezés nyilvánvaló összefüggésben áll azokkal a mendemondákkal, amelyeket a főherceg nősülési szándékához fűztek.

A svéd király Bécsben.

II. Oszkár svéd király február hó végén Bécsbe utazik. A Berliner Tagblatt azt a megjegyzést fűzi ehhez a látogatáshoz, hogy az Ausztria - Magyarország és Oroszország közeledésével áll összefüggésben.

Kolossváry dandárparancsnok.

Kolossváry Dezső volt honvédelmi miniszter, aki tudvalevőleg a tartalékból a tényleges ál-

mányba helyeztetett át, a 14 honvéd lovas-dandárparancsnokságát átvette.

Pichler Győző temetése.

Az egész főváros nagy érdeklődése és általános részvétele mellett temették el ma délután 3 órakor Pichler Győző országgyűlési képviselőt. A gyászszertartás az elhunyt lakásán folyt le, ahol óriási közönség vette körül a virágokkal felhalmozott ravatalt. A főváros sok czelebritasa jelent meg, közöttük több miniszter, a képviselőház küldöttsége, számos egyesület és irodalmi társulat képviselői. Fél 4 órakor kezdődött a gyászszertartás, amelyen Tápay Ferencz plébános czelebrált, aki a halottat beszentelte. Megható és szép beszédet mondott Boda Vilmos szegszárdi képviselő a függetlenségi párt nevében és diszes koszorút helyezett a ravatalra. Az újságírók küldöttsége is megjelent, kiknek nevében Szathmáry Mór bucsuztatta el a halottat. A képviselők legnagyobb része a temetőig elkísérte az elhunytat.

KÖZGAZDASÁG.

A ragadós állati betegségek állása január 25-ig Bács-Bodrog vármegyében. Veszélyesség: bácsalmási j. Bácsmadaras 1 u., bajai j. Baracska 1 u., Csataalja 1 u., Szántova 1 u., óbcesei j. Bácsföldvár 1 u., topolyai j. Csantavér 1 u. Takonykór és bőrféreg: topolyai j. Kishegyes 1 u., Szeghegy 1 u. Sertésorbáncz: bajai j. Gara 1 u., Topolya 1 u., Sertésvész: apatini j. Bácsbresztovác 2 u., Bácsoroszló 4 n., Osztapár 1 u., bácsalmási j. Jánkovác 3 t., Mélykut 1 m., hódási j. Hódás 1 u., kulai j. Cservenka 8 u., Överbász 1 sz., németpalánkai j. Bácscséb 1 t., óbcesei j. Bácsföldvár 2 u., Óbecse 1 sz., Turia 1 u., topolyai j. Bajsa 1 t., Csantavér 2 t. ujvidéki j. Begecs 1 u., Ósóvé 1 u., zombori j. Nemesmilitics 1 u.

Helyi gabonaárak.

Élénk kínálat és mérsékelt vételkedv mellett forgalombakerült ma 500 mm. buza 7.40 korona árban.

Gyöngye kínálat mellett rozsot 5.90, árpát 4.40 és zabot 4.70 koronáért vásárolták.

Tengeriben jelentékeny kínálat fejlődött megfelelő vételkedv is nyilvánult, minélfogva nagyobb mennyiség került forgalomba kezdetben 4.00, később azonban 4.80 korona áráért 50 kgrként.

Budapesti gabonatözsde.

— Január 28. —

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása. Ma 10000 mm. buza kelt el szilárd tartott áron.

Tengeri szilárd, rozs, árpa és zab tartott.

A határidő-üzlet.

A határidős üzlet ma szilárdan indult. de később az árak kissé gyengültek.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	786—787	787—88
Buza okt.	769—768	768—69
Buza apr. 1904	—	—
Rozs októberre	660—659	659—60
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab apr.-re	551—550	650—51
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	5.25—531	550—51
Repece	—	—
repece aug.	11.30—11.40	533—34